

V I Lenin

Den revolutionära socialdemokratins plattform

Inom några veckor kommer som bekant partikongressen att inkallas¹. Vi måste på det mest energiska sätt taga itu med förarbetet till kongressen, med behandlingen av de grundläggande frågor, som denna partikongress måste lösa.

Vårt partis Centralkommitté har redan uppgjort dagordningen för kongressen, vilken publicerats i pressen. Huvudpunkterna på denna dagordning är följande: 1. ”De närmaste politiska uppgifterna” och 2. ”riksduman”. Vad den andra punkten angår, så är det uppenbart och obestridligt, att den måste stå på dagordningen. Även den första punkten bör enligt vår mening behandlas, men dess formulering, eller rättare sagt dess innehåll bör i någon mån förändras.

För att ge hela partiet möjlighet att oförtövat taga itu med behandlingen av partikongressens uppgifter och de taktiska frågor som den har att lösa, har en konferens av representanter för vårt partis organisationer i de båda huvudstäderna samt Proletarijs redaktionskollegium omedelbart inför den andra dumans inkallande utarbetat nedanstående resolutionsförslag. Det är vår avsikt att ge en kort översikt av *hur* konferensen uppfattade sina uppgifter, *varför* den ställde just resolutionsförslaget i den eller den frågan i förgrunden och *vilka grundtankar* som kommit till uttryck i dessa resolutioner.

Första frågan: ”De närmaste politiska uppgifterna”. Enligt vår mening bör man inför RSDAP:s kongress inte ställa frågan på d e t sättet under den epok vi nu genomlever. Den nuvarande epoken är revolutionär. Om detta är alla socialdemokrater oavsett fraktion ense. Man behöver endast kasta en blick på den *principiella* delen av den resolution, som antogs av mensjevikerna och bundisterna på RSDAP:s allryska konferens i november 1906, för att övertyga sig om att vårt påstående är riktigt.

Men under en revolutionär epok får man *inte* inskränka sig till att fastställa de *närmaste* politiska uppgifterna, och det av två orsaker. För det första träder under sådana epoker den socialdemokratiska rörelsens *huvuduppgifter* i förgrunden, de kräver en mycket grundligare undersökning än under det ”fredliga” och begränsade konstitutionella uppbyggandets epoker. För det andra får man under en sådan epok *inte* bestämma de *närmaste* politiska uppgifterna, ty revolutionen utmärker sig ju just därigenom att tvära omkastningar, snabba vändningar, oväntade situationer och skarpa utbrott är möjliga och oundvikliga. Man behöver bara hänvisa till möjligheten och sannolikheten av en vänsterinställd dumas upplösning med våld och ändring av vallagen i ärkereaktionär anda, för att förstå detta.

För österrikarna var det exempelvis en lätt sak att bestämma sin ”närmaste” uppgift: kamp för allmän rösträtt, i en tid då alla tecken tydde på att den mer eller mindre fredliga, konsekventa och kontinuerliga konstitutionella utvecklingens epok skulle komma att fortsätta. Men hur är det hos oss? Talar inte t. o. m. mensjevikerna i den ovannämnda resolutionen om att en *fredlig* väg är omöjlig, att det är nödvändigt att i duman välja in inte talesmän utan kämpar? Erkänner de kanske inte kampen för Konstituerande församlingen? Föreställ er ett europeiskt land, där en konstitutionell ordning utbildats och för en viss tid befästs och där det skulle kunna bli fråga om parollen: ”Konstituerande församling”, om att sätta ”talesmannen” i motsättning till ”kämpen” i parlamentet – och ni skall förstå, att man under sådana

¹ Syftar på RSDAP:s femte kongress som hölls i London. – Red.

förhållanden *inte* kan fastställa de ”närmaste” uppgifterna, så som man nu gör det i Västeuropa. Ju framgångsrikare socialdemokratins och den revolutionära borgerliga demokratins dumaarbete blir, desto sannolikare skall det komma till ett utbrott av utomparlamentarisk kamp, vilken kommer att ställa oss inför alldeles speciella uppgifter under den närmaste tiden.

Nej. På partikongressen bör vi inte så mycket behandla de närmaste uppgifterna, som proletariats *huvud*uppgifter i det nuvarande ögonblicket av den borgerliga revolutionen. Annars kan vi råka i samma läge som personer, vilka är hjälplösa och tappar huvudet vid varje vändning i händelserna (som fallet varit mer än en gång under 1906). De ”närmaste” uppgifterna kan vi i varje fall inte fastställa – liksom ingen kan förutsäga, om andra duman och vallagen av den 24 (11) december 1905 kommer att bestå en vecka, en månad eller ett halvt år. Men partiet i sin helhet har ännu inte utarbetat en uppfattning om det socialdemokratiska proletariats huvuduppgifter i vår revolution. Och utan en sådan enhetlig uppfattning är en konsekvent, principfast politik omöjlig – all jakt efter fastställande av de ”närmaste” uppgifterna måste bli gagnlös.

Partiets föreningskongress antog ingen resolution om det innevarande läget och om proletariats uppgifter i revolutionen, ehuru båda riktningarna inom socialdemokratiska partiet *hade* inlämnat förslag till sådan resolution, ehuru frågan om det politiska läget stod på dagordningen och *behandlades* på kongressen. *Alla* ansåg således dessa frågor vara viktiga, men majoriteten på Stockholmskongressen menade att de *vid denna tid* ännu inte var tillräckligt utredda. Det är nödvändigt att ånyo granska dessa frågor. Vi måste undersöka, för det första huruvida det nuvarande politiska läget är med hänsyn till den samhälls-ekonomiska och politiska evolutionens huvudtendenser; för det andra hur klasserna (och partierna) i det nuvarande Ryssland politiskt grupperar sig; för det tredje vilka det socialdemokratiska arbetarpartiets huvuduppgifter är i ett *sådant* ögonblick och vid en sådan politisk gruppering av de samhällsliga krafterna.

Vi är naturligtvis inte blinda för att vissa mensjeviker (möjligen också CK) med frågan om de närmaste politiska uppgifterna helt enkelt menat frågan om understödandet av kravet på en дума – d. v. s. en kadetregering.

Plechanov har redan med en tör honom utmärkande – och naturligtvis högst berömvärd – energi med vilken han driver mensjevikerna åt höger, uppträtt till försvar för detta krav i *Russkaja Zjizn* (Det ryska livet) av den 8 mars (23 febr.).

Vi anser, att detta är en viktig, men *underordnad* fråga, att marxisterna inte kan behandla den isolerat, d. v. s. utan att värdesätta det innevarande ögonblicket av vår revolution, kadetpartiets klassprägel och hela den politiska roll det för närvarande spelar. Att reducera denna fråga till en ren kombinationsuppgift, till ”principen” om regeringens ansvarighet inför parlamentet i ett konstitutionellt system överhuvud, det vore att fullständigt överge klasskampens ståndpunkt och gå över på liberalens ståndpunkt.

Just därför har vår konferens förknippat frågan om kadetregeringen med värdesättandet av revolutionens nuvarande läge.

I motiveringen till den ifrågavarande resolutionen börjar vi framför allt med den fråga, som alla marxister anser vara huvudfrågan, nämligen frågan om den ekonomiska krisen och massornas ekonomiska läge. Konferensen antog formuleringen: krisen ”visar inga tecken på en snar likvidering”. Denna formulering är väl i högsta grad försiktig. Men för det socialdemokratiska partiet är naturligtvis viktigt att fastställa obestridliga fakta, att skissera

upp grundlinjerna, medan frågans vetenskapliga bearbetande överlämnas åt partilitteraturen.

Vi konstaterar (punkt 2 i motiveringen) att klasskampen mellan proletariatet och bourgeoisin skärpes på grund av krisen (ett obestridligt faktum, yttringarna av denna skärpning är allmänt bekanta) och vidare att den sociala kampen på landsbygden skärpes. På landsbygden försiggår inga utpräglade, i ögonen fallande händelser, exempelvis lockouter, men redan sådana åtgärder av regeringen som agrarlagarna från november ("bestickande av bondebourgeoisin") vittnar om att kampen skärpes, att godsägarna är nödsakade att inrikta alla ansträngningar på att splittra bönderna för att försvaga böndernas gemensamma anstorm.

Vart dessa ansträngningar sist och slutligen kommer att leda, vet vi inte. Alla "ofullbordade" (Marx uttryck) borgerliga revolutioner har "slutat" med de välbärgade böndernas övergång på ordningens sida. Socialdemokratin måste i varje fall göra allt vad i dess förmåga står för att främja utvecklingen av medvetandet hos de bredaste bondeskikt, för att klargöra för dem innebörden av den klasskamp, som försiggår på landsbygden.

I tredje punkten konstateras sedan det viktigaste faktum i Rysslands politiska historia under det förgångna året: de övre klassernas "högerutveckling" och de undre klassernas "vänsterutveckling". Vi ansåg, att socialdemokratin särskilt under revolutionära epoker på sina kongresser måste *draga facit* av den samhällsliga utvecklingens perioder och härvid *använda* sina marxistiska forskningsmetoder samt *lära* andra klasser att blicka tillbaka och betrakta de politiska händelserna ur *principiell* synpunkt och inte ur synpunkten av ögonblickets intresse eller av en framgång för några dagar, som bourgeoisin gör, då den egentligen föraktar varje teori och fruktar varje klassanalys av den nutida historien.

Ytterligheternas stärkande betyder försvagande av centrum. Centrum är inte oktobristerna, som några socialdemokrater (bland dem Martov) felaktigt trott, utan kadeterna. Vari består detta partis *objektiva* historiska uppgift? Denna fråga måste marxisterna besvara, om de vill förbli sin lära trogna. Resolutionen svarar: "I att *avbryta* revolutionen genom eftergifter, som är *antagliga* (ty kadeterna är för en frivillig överenskommelse) för de ärkereaktionära godsägarna och självhärskardömet". I K. Kautskys bekanta verk: "Den sociala revolutionen" klargjordes på ett mycket bra sätt, att reformen skiljer sig från revolutionen därigenom att makten förblir i händerna på förtryckarklassen, som kuvar de förtrycktas uppror med hjälp av eftergifter, vilka är *antagliga* för förtryckarna utan att deras makt *tillintetgöres*.

Den liberala bourgeoisins objektiva uppgift i den borgerligt demokratiska revolutionen är just denna: att till priset av "förnuftiga" eftergifter upprätthålla monarkin och godsägarklassen.

Kan denna uppgift förverkligas? Det beror på omständigheterna. Marxisten kan inte betrakta den som absolut ogenomförbar. Men en *sådan* utgång av den borgerliga revolutionen betyder 1. minimal frihet för utvecklingen av det borgerliga samhällets produktivkrafter (Rysslands ekonomiska framåtskridande kommer att gå ojämförligt mycket snabbare om godsägarnas jordegendom tillintetgöres på revolutionär väg än om den omgestaltas i enlighet med kadeternas plan) ; 2. att folkmassornas viktigaste behov blir otillfredsställda och 3. att det blir nödvändigt att undertrycka folkmassorna med *våld*. Utan våldsamt undertryckande av massorna kan den "fredliga" konstitutionella utvecklingen i kadeternas anda *inte förverkligas*. Det måste vi hålla stadigt i minnet och inpräglade i massornas medvetande. Kadeternas "sociala fred" är en fred för godsägarna och fabrikanterna, den är det *undertryckta* bonde- och arbetarupprorets "*fred*".

Det med hjälp av militära ståndrätter genomförda stolypinska förtrycket och kadeternas "reformer" – det är de två händerna på en och samma förtryckare.

II.

Åtta dagar har gått sedan vår första artikel i detta ämne publicerades – och det politiska livet har redan uppvisat en hel rad viktiga händelser, vilka bekräftar vad vi då sade och ställer de ömtåliga frågor vi då berörde i den grälla belysningen av ”fullbordade fakta” (eller sådana som håller på att fullbordas?)

Kadeternas svängning åt höger har redan satt sin prägel på duman. Roditjev stödjer Stolypin genom att propagera moderation, försiktighet, laglighet, lugn och undvikande av att uppreta folket och Stolypin skänker Roditjev sitt stöd, det berömda ”allsidiga” stödet – och detta ömsesidiga stödjande har redan blivit ett faktum.

Detta faktum har på ett glänsande sätt bekräftat riktigheten av vår analys av det nuvarande politiska läget, en analys som vi gjorde redan *före* andra dumans öppnande i våra resolutionsförslag, vilka utarbetades under tiden från den 28 (15) februari till den 3 mars (18 febr.). Vi avstod från att följa CK:s förslag att diskutera ”de närmaste politiska uppgifterna”, vi påvisade att ett sådant förslag är fullständigt ohållbart under en revolutionär period och vi ersatte frågan om ögonblickets politik med frågan om den socialistiska politikens grundvalar i den borgerliga revolutionen.

Och en vecka av revolutionär utveckling har till fullo bekräftat vad vi förutsåg.

Vi behandlade förra gången den del av vårt resolutionsförslag, som innehåller motiveringen. Det centrala i denna del var konstaterandet, att det försvagade ”centrum”-partiet, d. v. s. kadeternas borgerligt liberala parti, bemödar sig att avbryta revolutionen med hjälp av eftergifter, som är antagliga för de ärkereaktionära godsägarna och självhärskardömet.

Ännu i går, kan man säga, betecknade Plechanov och hans meningsfränder från RSDAP:s högerflygel denna bolsjevismens idé, som vi hårdnackat förfäktat under hela 1906 (och t. o. m. tidigare, sedan 1905, sedan broschyren ”Två taktiska linjer” utkom), som en halvt fantastisk gissning härstammande från en rebelluppfattning om bourgeoisins roll, eller *åtminstone* som en i otid uttalad varning o. s. v.

I dag ser *alla*, att vi hade rätt. Kadeternas ”strävan” *börjar* förverkligas, och till och med en sådan tidning som *Tovarisjtj*, som kanske mer än andra tidningar hatar bolsjevismen för dess hänsynslösa avslöjande av kadeterna, säger med anledning av de av *Retj* dementerade ryktena² om förhandlingar mellan kadeterna och svarthundreregeringen: ”Ingen rök utan eld”.

Det återstår oss endast att hälsa detta återupptagande av den ”bolsjevikiska veckan” i *Tovarisjtj* välkommet. Det återstår oss endast att notera, att *historien bekräftat alla våra varningar och paroller*, att historien avslöjat allt lättsinne (i bästa fall lättsinne) hos de ”demokrater” och tyvärr t. o. m. vissa socialdemokrater, vilka med en överlägsen gest avfärdade vår kritik mot kadeterna.

Vem var det, som på första dumans tid yttrade att kadeterna bakom folkets rygg schackrar

² Dessa rader var redan skrivna, när vi läste i *Retjs* ledare av den 26 (13) mars: ”Så snart närmare uppgifter angående de mångomtalade förhandlingarna mellan kadeterna och regeringen i juni förlidet år publicerats, kommer landet att få veta, att i fall man kan förebrå kadeterna någonting med anledning av dessa ‘bakom folkets rygg förda’ förhandlingar, så är det väl just den omedgörlighet, varom Rossija talar”. Ja just, ”så snart de publiceras”! Men tills vidare publicerar kadeterna trots alla uppmaningar varken ”närmare uppgifter” om förhandlingarna i juni 1906 eller om förhandlingarna 1907 (den 28 [15] januari avlade Miljukov visit hos Stolypin), och inte heller om förhandlingarna i mars 1907. Och det förblir ett faktum, att förhandlingar förts *bakom folkets rygg*.

med regeringen ? Bolsjevikerna. Och sedan visade det sig att en sådan figur som Trepov var för en kadetregering.

Vem var det, som förde den mest energiska avslöjningskampanj med anledning av Miljukovs visit hos Stolypin den 28 (15) januari mitt under den valkamp (en låtsad kamp), som det så kallade folkfrihetens parti förde mot regeringen ? Bolsjevikerna.

Vem var det, som på valmötena i Petersburg och under den andra dumans första dagar (se tidningen *Novyj Lutj*) erinrade om att lånet på två miljarder francs år 1906 faktiskt beviljades Dubasov & Co med indirekt hjälp av kadeterna, vilka avvisade Clemenceaus formella förslag att partiet öppet skulle uttala sig emot detta lån? Bolsjevikerna.

Vem var det, som *omedelbart före* andra duman ställde avslöjandet av ”kadetpolitikens *förrädiska karaktär*” i brännpunkten för den konsekventa (d. v. s. proletära) demokratiens politik? Bolsjevikerna.

Det behövdes bara den lättaste vindfläkt för att som ett fjun blåsa bort allt prat om understödande av kravet på en dumaregering eller en ansvarig regering, eller kravet på att den verkställande makten skulle underordnas den lagstiftande o. s. v. Plechanovs drömmar om att av denna paroll göra en signal till avgörande kamp eller ett medel till massornas upplysning, har visat sig vara en välmenande kälkborgares drömmar. Säkerligen finns det inte längre någon, som skulle ha mod att på allvar stödja sådana paroller. Livet har visat – eller rättare sagt – börjat visa, att det i själva verket inte alls är fråga om ”principen” att på ett fullständigare och konsekventare sätt genomföra den ”konstitutionella principen”, utanjust *om en kohandel mellan kadeterna och reaktionen*. Livet har visat, att de hade rätt, vilka bakom den till synes progressiva allmänna principens liberala yttre såg och påvisade den uppskrämda liberalens trånga klassintressen, vilken skyler över fula och smutsiga ting med vackra ord.

Riktigheten av slutsatserna i vår första resolution har således bekräftats mycket snabbare och bättre än vi kunnat vänta: inte genom logiken utan genom historien; inte genom ord utan genom handling; inte genom beslut av socialdemokrater utan genom revolutionens händelser.

Den första slutsatsen:

”Den politiska kris, som utvecklar sig inför våra ögon, är ingen konstitutionell utan en revolutionär kris, vilken leder till proletärmassornas och bondemassornas direkta kamp mot självhärskardömet.”

Andra slutsatsen, som direkt framgår av den första:

”Den förestående dumakampanjen måste därför betraktas och utnyttjas endast som en av episoderna i folkets revolutionära kamp för makten.”

Vari ligger den väsentliga skillnaden mellan en konstitutionell och en revolutionär kris ? Den ligger däri, att den förra kan lösas på grundvalen av de bestående grundlagarna och den bestående statsordningen, medan den andra kräver att dessa lagar och den feodala ordningen skall krossas. Hittills har hela den ryska socialdemokratin utan hänsyn till fraktioner delat den tanke, som kommit till uttryck i våra slutsatser.

Först på allra sista tiden har den riktning bland bolsjevikerna stärkts, som lutar åt den direkt motsatta åsikten, att man bör uppge tanken på revolutionär kamp, hålla fast vid den bestående ”författningen” och verka på dess grundval. Här är de märkliga punkterna i det resolutionsförslag i fråga om förhållandet till riksduman, vilket utarbetades av ”kamraterna Dan, Koltsov, Martynov, Martov, Negorjev och andra under medverkan av en grupp praktiska arbetare” och som offentliggjordes i nr 47 av Russkaja Sjisn (och likaså i form av ett särskilt

flygblad):

”... 2. uppgiften att omedelbart ta upp kampen om makten, vilken ställes i centrum för den ryska revolutionen, reducerar (?) sig under de samhälleliga krafternas (?) nuvarande förhållande i huvudsak till frågan (?) om kamp för (?) folkrepresentationen;

... 3. valen till andra duman, som resulterat i ett betydande antal konsekventa (?) revolutionsanhängare, visade att medvetandet om nödvändigheten av denna (?) kamp för makten håller på att mogna bland folkmassorna ...”

Så virrigt, så konfyst än dessa punkter är avfattade, så lyser deras tendens tydligt igenom: i stället för proletariats och böndernas revolutionära kamp för makten – skall arbetarpartiets uppgifter *reduceras* till *liberal* kamp för den *bestående* folkrepresentationen eller på dess grundval. Det återstår att avvakta, om alla mensjeviker nu eller på femte partikongressen verkligen anser en sådan frågeställning riktig.

I varje fall kommer kadeternas svängning åt höger och det ”allsidiga” godkännande som Stolypin skänker dem, snart att tvinga vårt partis högerflygel att ställa frågan på sin spets: antingen fortsätta politiken att understödja kadeterna och därmed slutgiltigt beträda opportunismens väg, eller fullständigt upphöra med att stödja kadeterna och antaga den politik som innebär proletariats socialistiska självverksamhet och kamp för den demokratiska småbourgeoisins frigörande från kadeterna inflytande och hegemoni.

Den tredje slutsatsen i vår resolution lyder:

”Som den framskridna klassens parti kan socialdemokratin under inga omständigheter för närvarande understödja kadettpolitiken i allmänhet och en kadetregering i synnerhet. Socialdemokratin måste uppbjuda alla krafter för att inför massorna avslöja denna politiks förrädiska karaktär; klargöra för massorna de revolutionära uppgifter som väntar dem; bevisa för dem att endast om massorna besitter en hög grad av medvetenhet och en stark organisation, kan självhärskardömet eventuella eftergifter förvandlas från verktyg för bedrägeri och demoralisation till verktyg för revolutionens fortsatta utveckling.”

Vi förnekar inte överhuvud möjligheten av delvisa eftergifter och avstår inte från att utnyttja dem. Resolutionens text lämnar inga tvivel övriga i detta avseende. Det är också möjligt att även en kadetregering i ett eller annat avseende kommer att kunna hänföras till kategorin ”sjelvherkardömet eftergifter”. Men arbetarklassens parti, som inte vägrar att taga emot ”avbetalningar” (Engels’ uttryck) får i intet fall glömma en annan, särskilt viktig sida, som liberalerna och opportunisterna särskilt ofta lämnar ur sikte, nämligen: ”eftergifternas” roll som *verktyg för bedrägeri och demoralisering*.

Den socialdemokrat, som inte vill förvandlas till en borgerlig reformist, får inte glömma denna sida. Mensjevikerna glömmen den på ett oförlåtligt sätt och säger i ovannämnda resolution:

”... socialdemokratin kommer att understödja *alla* dumans *ansträngningar* att komma i besittning av den verkställande makten . . .”

Riksdumans ansträngningar, det betyder dumamajoritetens ansträngningar. Som erfarenheten redan visat, kan av högern och kadeterna bildas en dumamajoritet *mot* vänstern. En dylik majoritets ansträngningar kan resultera i att den sätter sig i besittning av den ”verkställande makten” *så*, att folkets läge försämras eller att folket öppet bedrages.

Vi skall hoppas, att mensjevikerna här helt enkelt låtit sig ryckas med: *alla* ansträngningar av den nuvarande dumamajoriteten i nämnda riktning kommer de inte att stödja. Men det är

naturligtvis betecknande, att mensjevismens framträdande ledare *kunnat* antaga en sådan formulering.

Kadeternas svängning åt höger tvingar faktiskt *alla* socialdemokrater utan hänsyn till fraktioner att antaga en politik, som innebär vägran att understödja kadeterna, en politik som går ut på att avslöja deras förräderi, den politik som är utmärkande för arbetarklassens självständiga och konsekvent revolutionära parti.

Mars–april 1907.

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Lenin om parlamentariska val](#)